

FOTO: TOMAS MAGNUSSON

Distriktsläkaren Bengt Hultberg tittar på ungefär 8 procent av patienterna på den speciella infektionsmottagningen. Distriktsköterskan Leena Tjärnén har ansvar för patienten, och det är också hon som gör journalanteckningen. På den högra bilden konsulterar hon Bengt Hultberg angående en patient med misstänkt körtelfeber.

I Norrahammar har sjuksköterskorna egen infektionsmottagning

Delegation under handledning avlastning för stressad läkare

Sedan man införde en öppen sköterskeledd infektionsmottagning varje dag på vårdcentralen i Norrahammar i Jönköping har besöken på jourcentralen minskat med 20 procent. I övriga delar av kommunen har jourbesöken ökat med fem procent.

– Vad tror du om det här? Patienten funderar på om hon har sinuit, men det är ju lite för kort anamnes på snuvan. Jag har sjukskrivit henne ett par dagar, och så pratade vi om Rinexin.

På vårdcentralen i Norrahammar pågår sjuksköterskebaserad infektionsmottagning (SIM), och sjuksköterskan Åsa Törnberg konsulterar distriktsläkaren Bengt Hultberg i det fortsatta omhändertagandet av patienten. Bengt Hultberg tittar i datorn och ser att patienten tidigare haft besvär från bihålorna men att en röntgen för ett par år sedan inte kunde verifiera sinuit.

– Jag skriver ut Rinexin, så får hon höra av sig om det inte blir bättre, säger Bengt Hultberg.

Läkare finns i bakgrunden

SIM är ett projekt som har pågått från februari och ska utvärderas efter ett år. Två sjuksköterskor tar varje förmiddag emot patienter över två år med övre luftvägsinfektioner, halsbesvär, öronbesvär eller urinvägsinfektioner utan tidsbeställning. Under SIM finns Bengt Hult-

berg eller någon annan distriktsläkare frikopplad från egen patientmottagning hela tiden till hands för sköterskorna.

Via Försäkringskassan har sjuksköterskorna under projekttiden fått möjlighet att själva sjukskriva patienter i fem arbetsdagar utöver de som patienten själv kan besluta om, längre sjukskrivningar tar läkaren ställning till. Det är också läkaren som skriver ut recept. Dessutom händer det en eller ett par gånger varje dag att sköterskan kallar på läkaren för att denne ska titta på patienten.

Vid svåra fall tar läkaren helt och hållet över patienten direkt.

Inför projektet utarbetades utförliga flödesscheman för handläggningen av patienterna; vad sköterskorna ska göra och när doktorn ska tillfrågas eller ta över. Endast fem av de hittills drygt 2 000 patienterna har uttryckt att de hellre hade velat träffa läkare.

Ungefär 60 procent av patienterna på SIM behöver endast egenvård. Bengt Hultberg säger att det är ungefär samma andel som på vanlig distriktsläkarmottagning. Totalt har läkaren i SIM direktkontakt med ungefär 15 procent av patienterna och skriver recept till ytterligare 25 procent av SIM-sköterskornas patienter.

En anledning till att SIM-projektet startade var att tillgängligheten på vårdcentralen var dålig, och alltför många lätta patienter hänvisades att i stället ta

kontakt med jourcentralen inne i Jönköping på kvällar och helger.

Bengt Hultberg och den övriga vårdcentralspersonalen ville att så mycket som möjligt av primärvården skulle kunna skötas på dagtid. Under våren minskade Norrahammarbornas besök på jourcentralen med 20 procent medan besöken från resten av kommunen ökade med 5 procent, vilket Bengt Hultberg tror beror på SIM.

Dessutom har både han och sköterskorna en känsla av att antibiotikaförskrivningen har minskat i och med SIM; ingen antibiotika skrivs ut om inte provsvaren är positiva. Till våren ska en utvärdering av verksamheten göras, dels en beteendevetenskaplig del som sköts av Hälsouniversitet i Linköping, dels ska den medicinska kvaliteten utvärderas av en ST-läkare under handledning av en erfaren distriktsläkare.

Mindre stressigt för doktorn

Bengt Hultberg tycker också att hans egen arbetsmiljö har blivit bättre. Han hinner med det patientadministrativa arbete och är mindre stressad. På sätt och vis ökar därför patientsäkerheten.

– Läkare är en bristvara, och vi ska ägna våra resurser åt dem som har svårare sjukdomar. De enkla infektionssjukdomarna kan sköterskorna klara av med handledning och stöd av doktorer.

Sara Hedbäck